

Oversigt over forslag og bemærkninger fra idefasen samt administrationens behandling heraf

Dato:
22/3/2022
Sagsb.:
madl
Sagsnr.:
21-009262

Kommuneplantillæg nr. 6 – retningslinjer for større solcelleanlæg i landzone

Administrationen har modtaget 32 skriftlige bemærkninger i forbindelse med den foroffentlige høring forud for planudarbejdelsen. Høringssvar 3 er modtaget 11 gange. Nedenfor er de indkomne høringssvar samt administrationens vurdering og kommentar til høringssvaret. Høringssvarene har flere sammenlignelige emner og disse emner er kommenteret i selvstændigt bilag, emnebilaget. Emnebilaget er en alfabetisk gennemgang af de emner som de fleste høringssvar kommenterer, f.eks. afstand til bolig, solcellers synlighed og beplantningsbælter m.m. Ud for hvert høringssvar henvises der til det relevante emne i emnebilaget i kolonnen med administrationens kommentar.

Dir.tlf.:
72368844
E-mail:
madl@holb
.dk

Nr.	Afsender	Bemærkninger	Administrationens kommentar og henvisning til emnebilag
1	Kenneth Lauridsen	Jeg kører tit forbi solcelleanlægget langs motorvejen mod Rønnede. Vi kan nok ikke undgå solceller, men vi skal passe på de ikke ødelægger synet i naturen. Mit forslag er at solceller som udgangspunkt bør ligge langs motorveje og jernbaner, men under følgende krav: Beplantningsbæltet skal være meget bredere, måske 10 meter eller mere. Solenergianlægget må ikke kunne ses af naboer i nærheden, ellers minimum 300-400 meter fra beboelse. Sidst men vigtigst skal så store parker anlægges på niveaufri arealer. Se på anlægget ved Rønnede. Terrænet varigere kun ca. 1 meter, hvilket ser meget grimt ud i landskabet når solcellerne "bølger".	Negativområder. Beplantningsbælter. Afstand til boliger. Terræn.
2	Kristine Rasmussen	Hvis vi alle skal opnå en reduktion af CO2 på 70% inden 2030 er det nok nødvendigt at vi tager alle midler i brug og vi skal tænke både kort og langsigtede løsninger. Solenergianlæg er både en kort og langsigtede løsning da de producerer strøm med det samme og ca. 30 år frem. Det betyder vi, ligesom vindmøller, må overveje hvor de skal være.	Afstand til naboer. Beplantningsbælter. Terræn. Visualiseringer.

		Solenergianlæg er dog ikke det kønneste at se på i naturen, så de skal ligge så de ikke kan ses af nogen, især naboerne. Mener ikke den omtalte afstand på 100 meter til huse er nok. Skal hellere være 300 meter. Der er ikke ret mange solenergianlæg i Danmark endnu og dem der er er ret nye. Ingen af dem har træer og buske nå at kunne dække, så dette skal der arbejdes mere med. Eksempelvis kan man plante større planter på ca. 1 meter. Tror dog også det er vigtigt at solcellerne monteres på steder som ikke er bakket eller høje steder så de kan ses på længere afstand. De må heller ikke komme for tæt på skove, store søer og havet. For at sikre sig man ikke kan se solcellerne, skal kommunen kræve at der udarbejdes visualisering fra alle sider hvor der kommer mennesker (fra stier, naboer, veje)	
3	Rasmus Aabech Jørgensen, Peter Pele Hansen, Lucas Ascanius, Frederik Nymark Andersen, Victor Sørensen, Frederik Ruhr Jensen, Stine Brenda Hansen, Kasper Grenaa Nielsen, Oscar Oelker,	Jeg støtter solcelleparker, men nedenstående bør overholdes: • Minimum 200 meter til nærmeste nabo. • Det skal udarbejdes visualiseringsbilleder til naboer inden lokalplan vedtages. • Beplantningsbælte på minimum 12 meter, heri stedsegrønt så solcelleanlægget også dækkes i vinterperioden. • Terrænet skal være helt fladt så anlægget fremstår strømlinet og beplantningsbæltet vil skygge for hele området. • EVT.	Afstand til naboer. Visualiseringer. Beplantningsbælter. Terræn.

	Tanja Frejdahl, Gitte Haaber og Kristoffer Jørgensen.		
4	Poul	Efter at have læst følgende: https://planer.holbaek.dk/annonceringer/plan/fordebat-forslag-til-kommuneplantillaeg-vedroerende-retningslinjer-for-solenergianlaeg-i-holbaek-kommune/, undrer det mig at man ikke kan få et bedre overblik over hvor interesseområderne ligger i forhold til byer og ens egen adresse. Det er helt umuligt på det medsendte kort at præcisere hvor interesseområderne er, da kortet bliver meget grynet, når man forstørrer det op, men man omvendt ikke kan se præcis hvor veje og byer er, når man ikke forstørrer det op. Jeg tror jeg har et grønt område lige syd for min matrikel og at min egen matrikel er sekundær, men jeg er ikke sikker ud fra det kort der er medsendt, hvilket er meget uheldigt, når man skal vurdere hvilken betydning det kan få. Jeg forstår ikke hvorfor der er fokus på at få store solcelleparker ude på landet, hvor jeg selv primært bor for at slippe for at se på byggerier mv. der ikke passer ind i naturen. Hvis man ønsker solcelleparker, så lav dem lige op og ned af byerne, hvor der i forvejen er bebyggelser. Det er også et tomt løfte at sige man planter rundt om for at skærme for synet til solcellerne, da det ingen effekt har hvis solcelleanlæggene placeres på skråninger eller der ligger bakker og skråninger i umiddelbar nærhed, således at man blot ser ind over de beplantninger der er etableret udenom. Hvorfor har man ingen fokus på at tilbyde højere fradrag og tilskud til borgere, firmaer, institutioner mv. der etablerer solcelleanlæg på fx deres tage, i lighed med solcelleparkernes fradrag ved etablering? Så kan alle borgere få billigere strøm direkte til eget forbrug og kommunen ville være lige så grøn som hvis der blev etableret beskæmmende solcelleparker. Ja måske endnu grønnere, da der formentlig vil være flere m2 solceller på egne tage, end i de solcelleparker man ønsker at etablere. Jeg har ikke selv noget i mod at naboen har solcelleanlæg på sit parcelhus, men jeg ville hade hvis naboen etablerede en solcellepark, man skulle se på hver dag, når man har valgt at bosætte sig et sted, hvor der er grønne marker og enge.	Indledende høring. Placering i forhold til by og land. Terræn og beplantning. Økonomi. Elektrificering af samfundet.

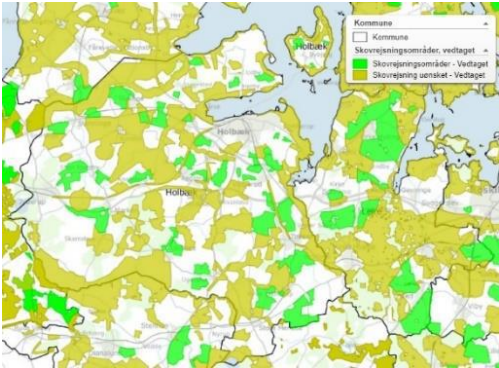
		Jeg kan ikke være den eneste der har denne holdning, så hvor kommer ønsket om solcellerparker fra? Er det fra dem der bor i byerne og som ikke kommer på landet så tit eller er det fra dem der bor på landet og skal se på det hver dag?	
5	Erik Frejdahl	Hermed mine kommentarer til solceller. Går selv ind for vedvarende energi, men der skal lægges stor vægt på områdets borgere og naturen, så solcellerne indarbejdes så de ikke er synlige, ej heller om vinteren når bladene falder af de træer der skal skygge for solcellerne. Det skal sikres at de penge energiselskaberne kommer med efter VE loven, skal bruges omkring solcellerne så de ikke bare havner til andre af kommunens projekter. Et eksempel f.eks. være bænke langs stier, affaldsspande i området osv. Afstandens kravet til nærmeste bolig skal være individuelt men ikke under 150-200 meter, måske mere i enkelte tilfælde. Som I selv foreslår, kan dette besluttes ud fra et krav om landskabsanalyser og visualiseringer så alle kan se hvordan det kommer til at se ud når det er opført. Jeg mener ikke at panelrækker behøver at ligge parallelt eller i vinkel til veje, da det nok er mere vigtigt at plante et større beplantningsbælte så man ikke kan se dem. Solcellerne i Svinninge kan nok ikke til at dækkes af det beplantningsbælte der er plantet, det skal være meget større. Det skal være et krav at solcellerne skal ligge hvor landskabet har lige karakter, altså samme niveau. F.eks. vil solceller i Brorfelde se vanvittigt ud. Noget andet er højden. I har foreslået 3-4 meter, men jeg er bekendt med at de fås som standard under 3 meter. Transformatorstationerne skal være så små som muligt og dækkes af træer. Jeres forslag om at prioritere ansøger som en skønhedskonkurrence lyder godt, det kan nemlig give så mange stier, frugt og bærlunde, områder med shelterpladser og Vild med vilje, som muligt. Det kunne være et krav på at minimum 30-50% af arealet skal bruges til dette. Kortet omkring hvor I har valgt primære og sekundære områder er ikke tydeligt nok, så det er svært at kommentere.	Solcellers synlighed. VE-lov grønfulje. Afstand til boliger. Terræn. Højde på solpaneler og transformerstationer. Prioritering af ansøgninger og merværdi. Indledende høring.
6	Lokalforum Mørkøv, Skamstrup	Lokalforum har i forbindelse med høringssvar til Kommuneplanen også kort forholdt sig til de udpegede solcelleområder, som ligger ganske tæt på byen. I Høringssvaret til Kommuneplanen angav vi bl.a. – også på baggrund af forslaget om et sammenhængende erhvervsarealer - bl.a.:	Retningslinjerne for større solcelleanlæg ændrer ikke på de i Kommuneplan 2021 udlagte

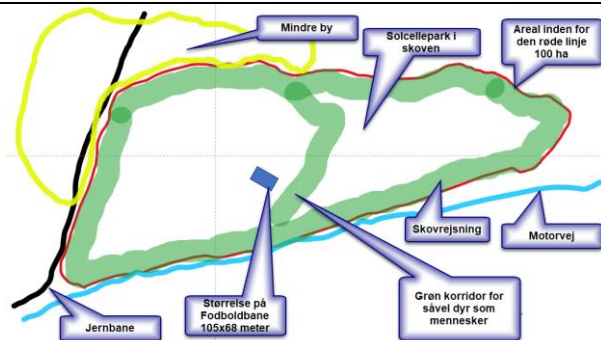
	og Stigs Bjergby	”Men denne positive udvikling af byen vil kunne blokeres, hvis der som angivet i kommuneplanen gives mulighed for at oprette en solcellepark mellem Holbækvej og Skovvejen, som i øvrigt ligger meget tæt på beboelse og på området syd for Skovvejen, som ligger tæt på skolen. Begge steder vil det kunne forhindre en naturlig erhvervsudvikling i relation til Mørkøv by, da solcelleområderne blot vil ligge som ”døde” områder meget tæt på byen. Og forhindre en fornuftig regulering af tilkørselsforholdene til den kommende motorvej.” I høringsvaret fremhævede vi muligheden for i stedet at få en gennemtænkt løsning af grøn energiforsyning i forbindelse med det foreslåede erhvervsareal langs Skovvejen / den kommende motorvej på stækningen mellem Mørkøv og Jyderup på sydsiden af vejen. Forslaget om erhvervsudvidelsen er også båret af, at vi ønsker en adskillelse mellem beboelse og erhverv samtidig med en positiv udvikling af vores område. Hvis det foreslåede areal anvendes til solceller vil det betyde meget for de huse, der ligger tæt på (værditab for den enkelte husejer, men jo også for samfundet), og det vil medføre, at arealerne, som ligger tæt på byen ikke kan anvendes til andet formål. Vi er opmærksomme på, at der skal produceres grøn energi; men der skal også findes løsninger, så elnettet kan indrettes til at rumme de enorme mængder af grøn strøm, som skal produceres i storskala i fremtiden, når grøn strøm bliver kilden til både direkte og indirekte elektrificering af samfundet. Der skal ikke i fremtiden være vindmøller, der står stille når vinden blæser, fordi strømmen ikke kan afsættes. Eller solceller, der ikke er tilsluttet nettet af samme årsag. Vi er i den forbindelse meget opmærksomme forsøgene på GreenLab i Skive, hvor man gør ihærdige forsøg på at løse dette komplekse problem. https://skive.dk/demokrati-og-kommune/udvikling-by-og-land/greenlab-skive-udvidelse/ Vi henviser også til professor Brian Vad Mathisen, der udtaler ”Vi har ingen solcellestrategi i Danmark. Men der er helt klart brug for nogle rammer, der gør, at det er mere fordelagtigt at lægge solcellerne på nogle store tage, selvom det er dyrere i selve anlægsomkostningerne end at lægge dem på markerne.” Det er på denne baggrund Lokalforums opfattelse, at de foreslåede placeringer af solceller ved Mørkøv by er en ”hovsa-løsning” og ikke resultat af en egentlig strategi, og at der i stedet skal findes gode og holdbare løsninger i forbindelse med et nyt erhvervsområde.	kommuneplanrammer eller giver anledning til en ændring af udlagte erhvervsarealer. I Kommuneplan 2021 er der udlagt alt det erhvervsareal som Holbæk Kommune kan. Udlæg af yderligere erhvervsareal vil kræve en reduktion af et tilsvarende erhvervsareal et andet sted i kommunen. Retningslinjerne giver ikke handlepligt og der forventes ikke ansøgninger til etablering af solcelleanlæg alle de steder der ikke er negativområder. Hver enkelt ansøgning vil blive vurderet konkret. Det vil være Økonomiudvalget som træffer den endelige beslutning om hvilke ansøgninger om planlægning for solcelleanlæg som skal imødekommes, og hvilke der skal gives afslag. Værdispild.
--	------------------	--	---

			Tilslutningsredegørelse i forbindelse med ansøgninger. Økonomi.
7	European Energy A/S	På vegne af European Energy A/S indsendes her et høringssvar til for-debatten om det kommende kommuneplanstillæg. Solprojekter har udviklet sig over de seneste år og i takt med at subsidierne er ophørt, men effektiviteten på panelerne er steget har en række udviklere set muligheder i at udvikle disse anlæg, som er blevet stadigt større. Som Holbæk kommune er bekendt med, er Solprojekt Svinningegården ved at blive bygget og en kollega har kørt den proces fra vores side. I sommeren 2019 indsendte jeg en ansøgning på et projektområde vest for Svinningegården kaldet Svinninge II. Siden har jeg fulgt udviklingen i Holbæk Kommune og til stadighed vurderet om dette projekt opfyldte de kriterier kommunen vil lægge til grund for at starte en planproces. Nedenfor har jeg således listet de kriterier, som jeg har kunne læse mig til kunne blive vedtaget i kommunen. Derudover har jeg forholdt mig til om Svinninge II projektet, kan leve op til dem, men den del vil jeg komme tilbage til når kriterier og kommuneplanstillæg er endeligt vedtaget. Oplæg vedr. kriterier for fremtidige solprojekter i Holbæk Kommune: 1. Der bør være min. 100m til naboerne (VE-loven tilsiger særlige vilkår for naboer nærmere end 200m, men indeholder ikke et min. afstandskrav) 2. Der skal anvendes afskærmende beplantning (Randbeplantning) - Trådhegn placeres på indersiden (mod parken) - Trådhegn monteres, så mindre dyr kan passere under - Der anvendes får eller tilsvarende til afgræsning 3. Panelerne må være maks. 3,5 m høje 4. Panelerne skal være anti-refleksbehandlede	Afstand til boliger. Beplantningsbælter. Høringssvarets kommentar vedr. solcellepanelerne fysiske omfang er implementeret retningslinjerne. Prioritering af ansøgninger og merværdi. Bevaringsværdige landskaber og kystnærhedszonen indgår i negativområderne.

		5. Projektet skal være lokalt forankret - Herunder, gerne skabe nye rekreative arealer - Stier - Naturbeskyttelse - Øge biodiversiteten - Gerne sikre grundvandet - Evt. etablere lunde med frugttræer 6. Projekter i bevaringsværdigt landskab og kystnærhedszonen tillades ikke Som Projektudvikler har jeg dialog med stort set alle relevante kommuner i Danmark og dette høringssvar er mest af alt et ønske om at bidrage konstruktivt til processen. Punkt 1-4 er helt almindelig og bør kunne opfyldes af de fleste seriøse projektudviklere. Punkt 5 og punkt 6 er centrale og en kommune der er meget erfaren med disse projekter er Ringkøbing-Skjern. De er meget eksplicite omkring lokal forankring også af økonomisk karakter. Her vil størrelsen af projektet og omkostningen ved at netforbinde projektet være en parameter for bidragets størrelse, men derfor kan det godt være et ønske og et oplæg til projektudviklerne at de forholder sig til dette og peger på løsninger. Pkt. 6 er der i og for sig intet galt i, men der kan være placeringer, hvor det ikke giver mening at udlade et areal i f.eks. bevaringsværdigt landskab. En sådan situation har vi i Nordfyns Kommune, hvor et mindre areal, som en delmængde af et større projektareal, er udlagt som bevaringsværdigt. Derfor kan en formulering i retning af at Solcelleprojekter kan som udgangspunkt ikke placeres i bevaringsværdigt landskab være en fordel, så det beror på en konkret vurdering, men samtidig sende et klart signal om at et projektområde, der i sin helhed er placeret bevaringsværdigt ikke opnår plangrundlag. Kystnærhedszonen er mere speciel og flere projekter er uden den store landskabelige konsekvens placeret i den yderste del af kystnærhedszonen. Det gælder bl.a. Solprojekt Holmen i Ringkøbing-Skjern, ligesom Skive kommune er gået videre med et projekt, som er placeret indenfor zonen. Derfor kan en formulering om særlig opmærksomhed og konkret vurdering være en fordel.	
8	Lars Hornum	Jeg læser med stor bekymring Forslaget til kommuneplantillæg vedrørende retningslinjer for solenergianlæg i Holbæk Kommune, hvor jeg ser, at stort set alt åbent land, der omgiver min by (Kirke Eskilstrup) er angivet som primært eller sekundært positivområde. Hvis der anlægges solcelleanlæg på alle disse områder, vil det have dramatiske	Indledende høring.

		konsekvenser for livskvaliteten i området, samt naturligvis for bosætning og huspriser. Derfor foreslår jeg, at der i kommuneplantillægget begrænses, hvor mange anlæg, der kan opføres i et lokalområde, samt at de specifikke områder, hvor anlæg kan godkendes, fastlægges i samråd med de respektive lokalfora. Jeg opfordrer også kommunen til primært at godkende anlæg i allerede etablerede industriområder. Samt i det hele taget at arbejdes på, at få etableret solcelleanlæg på taget af bygninger. Endelig at tage konsekvenserne for bosætningen i landområder med i betragtningerne. Det vil være sørgeligt, hvis kommunens landområder bliver affolket pga tilplastring med solcelleanlæg, der jo trods miljøvenlighed ikke er hvad folk ønsker som nabo, når de bosætter sig på landet.	Økonomi. Administrationen forventer ikke at der ansøges om etablering af solcelleanlæg på alle steder der ikke er udpeget som negativområder. Derudover fastlægges der en retningslinje som sikre, at ingen bolig eller landsby omkranses af solcelleanlæg. Det vil være Økonomiudvalget som træffer den endelige beslutning om hvilke ansøgninger om planlægning for solcelleanlæg som skal imødekommes og hvilke der skal gives afslag.
9	John Thrane Hansen	Ja tak til solenergianlæg (fremover benævnt som solceller / solcelleanlæg), men hvordan? Generelt: I tidligere indlæg på FB "Politik i Holbæk Kommune" er der debatteret en del omkring Holbæks fremtidige energiplan hen imod 2050. Her nævnes igen og igen, at det primære problem er synligheden af solcelleanlæg for såvel naboer som forbipasserende. Anlæggene forstyrrer i den grad den visuelle oplevelse i et åbent landskab. Det skal være et krav, at solcelleanlæg skjules, med tilstrækkelig beplantning som passer ind i det udvalgte projektområde. Beplantningen skal etableres som det første, og på en måde så hele solcelleanlægget kan være fuldstændig skjult for naboer og forbipasserende, når anlægget opsættes. At solceller er en af løsningerne for den fremtidige energiplan, også i Holbæk Kommune, er givet. Det er positivt, at Holbæk Kommune har besluttet at sætte planlægningen af fem ansøgninger om solcelleanlæg i bero – udover ved Butterup også anlæg ved Torbenfeld, Svinninge, Stigs Bjergby, Mørkøv og Vipperød.	Beplantningsbælter. Lokalplanen for etablering af et solcelleanlæg ved Mørkøv, Torbenfeld, er ikke sat i bero, men i offentlig høring. Elektrificeringen af samfundet og udfasning af

	Jeg deltog i Borgermødet d. 21. januar 2020, hvor fokus var den nye grønne omstilling i Holbæk Kommune, der skal ske hen i mod 2030 og 2050 – et møde, der tog hul på udarbejdelsen af strategisk energiplan for Holbæk Kommune. Her blev vist en beregning af, at solceller placeret på et 5 km² stort areal vil kunne dække mere end det nuværende elforbrug i Holbæk. PT er der ikke taget stilling til, om det skal være en central placering af solceller ét sted i kommunen, eller om der skal placeres decentrale anlæg rundt i kommunen fx 5-6 anlæg på omkring 100 ha/stk. Jeg anbefaler, at Holbæk Kommune med retningslinjerne i højere grad tager stilling til, hvor solceller ønskes opstillet, og det store areal der pt. er udvalgt som primære og sekundære positivområder, bør kunne reduceres væsentligt. Forslag: Skov-solcelleanlæg Holbæk Kommune har udvalgt et antal områder som nye skovrejsningsområder. Et eller flere af disse områder vil med fordel kunne kombineres med opsætning af solcelleanlæg. <i>Kommunes vedtagne skovrejsningsområder...</i> Gribes denne løsning rigtigt an, vil mange forhold blive tilgodeset på en positiv måde... se nedenstående. Skovrejsning med solcelleanlæg placeret i skoven – her visualiseret som et tænkt eksempel.	fossile brændstoffer kræver en markant stigning i elproduktionen hvorfor der ikke er sat nogen maks. størrelse på hvor store det enkelte anlæg må være, det vil være en konkret vurdering af hvordan det enkelte anlæg kan indpasses i landskabet og afskærmes. Skovrejsningsområderne udpeget i Kommuneplan 2021 er ikke en del af negativområderne og retningslinjerne forhindrer således ikke denne model, men det vil komme an på en konkret vurdering af en ansøgning fra grundejer eller udvikler om denne type at solcelleanlæg kan etableres. Flere steder bliver anlæg etableret på lejet jord og det gør det svært at plante skov, da jorden efterfølgende ofte skal anvendes til landbrugsarealer igen.
--	---	---

Fordele og muligheder

- Synlighed af solcelleanlæg og refleksioner fra solpaneler ud imod beboelser, landskaber og forbipasserende elimineres
- CO2 fangst og kulstofbinding i træmasse
- Forbedring af biodiversitet
- Reduktion/eliminering af støj fra solcelle-invertere og -transformere og andre tekniske anlæg
- Mulig reduktion af støj fra motorvej, jernbane osv. – hvis skov og anlæg placeres rigtigt i forhold til beboelsesområder
- Ingen udledning af nitrat, ammoniak og pesticider fra landbrug
- Forbedret beskyttelse af grundvand

Umiddelbare krav til skovrejsningen og solcelleanlæg

- Minimumbredde på skovbæltet... 100 m ud for beboelse og 75 m mod skel og veje
- Skovbrynet skal flyttes yderligere minimum 50 meter ud på marken, hvor det grænser op til beboelser
- Offentlig adgang til skovområdet med stisystemer
- Etablering af grønne korridorer gennem området med adgang for såvel dyr som mennesker
- Der plantes hjemmehørende arter – primært løvtræ og den højeste bevoksning plantes tættest på solcelleanlægget
- Solpaneler etableres først, når skoven kan dække visuelt for solpanelerne
- Beboere i lokalområdet skal inddrages tidligt i projekteringsforløbet, så misforståelser undgås
- Økonomisk ejerskab af anlæg skal tilbydes lokale beboere på lige fod med hovedinvestorer (VE-Loven § 13 – gerne op til 50%)
- Den producerede strøm skal sælges som grøn strøm på markedsvilkår – strøm er jo grænseløs

Der er ikke hjemmel i Planloven eller VE-loven til at kræve lokalt ejerskab af solcelleanlæg eller regulerer salg af strøm. Hvis borgerne ønsker at opkøbe jord og selv udvikle et solcelleanlæg vil det skulle vurderes i forhold til retningslinjerne lige som alle andre ansøgninger.

		Hvis dette forslag vil blive vilkår for fremtidig opsætning af solcelleanlæg i Holbæk Kommune, vil jeg gerne være nabo til et sådan Skov-solcelleanlæg, uanset om det er et anlæg på 10 ha eller 500 ha. Håber disse betragtninger kan bruges i arbejdet med de nye kommunale retningslinjer for solcelleanlæg i Holbæk Kommune.	
10	Vipperød Lokalforum	Indledningsvis vil vi gerne anerkende at alle relevante elementer af den kommende grønne omstilling, herunder placering af anlæg til fælles energiforsyning, naturligvis er et fælles anliggende hvor alle må bidrage hvor det er passende. Vi vil alle gerne have den grønne strøm fra solcellerne og den grønne biogas fra biogasanlæggene. Så må vi også erkende, at det kan blive relevant for os alle at bidrage. Det må dog ikke ske på en måde så det belaster et enkelt område urimeligt og der kan ikke anvendes en millimeterdemokratisk tilgang, hvor alle områder partout skal bidrage lige meget. I det omfang Holbæk Kommune, eller for den sags skyld Region Sjælland eller den Danske Stat, har behov for at placere fælles anlæg i Holbæk Kommune så må hvert lokalområde kigge rundt og i samråd med resten af kommunen se hvorhenne man kan bidrage. Samtidig må og skal det ske i samråd med lokalområderne og der skal på forhånd udarbejdes retningslinjer for hvordan anlæg projekteres, så der ikke hver gang der kommer et projekt skal startes forfra med protester og forhandlinger og “den der råber højest, bliver der taget mest hensyn til.” Vipperød Lokalforum vil ligeledes gerne nikke til de overordnede retningslinjer der udlægges i forslaget, men vil nedenfor gerne uddybe nogle af dem og bede om at der tilføjes nogle flere. Visuel Forurening: For solcelleanlæg må det anerkendes at det primære problem er “visuel forurening”. Solcelleanlæg er bare grimme og der er ikke andre end lodsejeren og projektejeren der har lyst til at kigge på dem. Ethvert anlæg må derfor projekteres på en sådan måde, at denne visuelle forurening elimineres eller begrænses mest muligt. Vi ser med glæde at dette er et bærende princip i det skitserede retningslinjer. Dette gælder dog ikke kun for de direkte naboer, det må gælde for alle kommunens beboere. Holbæk Kommune er en landkommune, med store landskabelige og kulturelle værdier, noget der må bevares for alle. Regler om visuel afskærmning må derfor laves så de gælder for alle. Det projekt der er foreslået i Vipperød/Vallestrup, er et godt eksempel på både fordelene og ulemperne ved denne fremgangsmåde. Efter forslagets fremsættelse har der været dialog med de direkte naboer og projektet er tilpasset således at de nærmeste naboer bliver foreslået kompenseres med afskærmende beplantning, men der foreslås ikke	Ansøgninger om planlægning for etablering af solcelleanlæg udarbejdes af ofte private selskab i samarbejde med lokale lodsejere. Der er stramme regler for offentligt ejerskab af solcelleanlæg. Ejerskabet af solcelleanlægget skal udskilles i selvstændigt forsyningselskab. Holbæk Kommune har ingen planer om at etablere eller drive større solcelleanlæg. Indledende høring. Formålet med retningslinjerne. Ansøgningen vedr. et anlæg ved Vipperød/Vallestrup blev sat i bero af det tidligere Klima- og Miljøudvalg indtil de opdaterede retningslinjer er vedtaget. Administrationen har ikke

	etableret beplantning hvor der ikke er en direkte nabo der har klaget. Dermed kompenseres resten af kommunens borgere ikke for de visuelle gener de oplever, ej heller de naboer der enten ikke reagerer eller råber højt nok. Etablering af afværgeforanstaltninger for visuel forurening inden selve anlægget opsættes Der har i andre kommuner været et antal uklædelige sager hvor projekterens iver for at etablere den randbeplantning der kræves i lokalplanerne, ikke har matchet iveren for at bygge selve anlægget, således at der flere år efter idriftsættelse stadig ikke er etableret randbeplantning. Det bør derfor stilles som krav at randbeplantning og andre afværgeforanstaltninger etableres inden selve anlæggene etableres. Hensyn til adgang forbi/omkring anlæg Solcelleanlæg er typisk ret store og hvis de etableres med hegning, kan de nemt komme til at blokere i terrænet for fremtidig udvikling. Dette hensyn bør indarbejdes i retningslinjerne, eksempelvis ved at revidere stiplanen for et område inden der gives tilladelse til et solenergianlæg og så forudsætte for tilladelse at projektet etablerer de relevante stier i området, hvad enten der er tale om trafikstier eller rekreative stier. Når først solcellerne er der kommer der aldrig en sti... Hensyn til vildtet De samme hensyn til adgang og blokering der nævnes for lokalbefolkningen, gælder også for vildtet, det gælder både hegning der blokerer for hårvildtet og fjernelse af eksisterende ledelinjer for fuglevildt og flagermus. Vildtet var der altså før os og der skal tages alle mulige hensyn til dem. Disse hensyn skal også indarbejdes i retningslinjerne således at der bibeholdes veksler og ledelinjer hvor muligt og der etableres passende faunapassager hvor det er relevant i forhold til hegning. Alternativt skal der kun tillades hegning som kan passeres af vildtet. Der er væsentlig forskel på et totrådet fårehegn for at holde de græssende dyr inde og et 2m højt sikkerhedshegn for at holde uvedkommende og hjortevildt ude. Forslagets indhold omkring hævnning af hegnet er derfor utilstrækkeligt da den ikke tillader passage af større vildt, såsom råvildt og kronvildt. Der vil komme forslag til anlæg der ligger i områder der har stor vildtbestand, eksempelvis er Åmosen kerneområde for kronvildt, med forventet spredning i de kommende år. Det skal der tages hensyn til i retningslinjerne Det antages at eventuelle vådområder eller andre §3 arealer håndteres via gældende lovgivning, så de enten bevares eller genskabes.	været i dialog med grundejer, ansøger eller naboer siden afgørelsen blev meddelt ansøger. Beplantningsbælter. Stiforbindelser. Vildt hegn. Retningslinjerne kan ikke tilsidesætte anden lovgivning, så som f.eks. naturbeskyttelsesloven. Beskyttede naturtyper (§ 3 natur) er en del af negativområderne og skal bevares. VE-puljen. § 13 i VE-loven regulerer køberet til vindmølleandele for lokale borgere. Retningslinjer omhandler ikke vindmøller og der er ikke en køberet i VE-loven for solcelleanlæg. Såfremt de opdaterede retningslinjer vedtages, så vil de nuværende primære og sekundære udpegninger blive erstattet af
--	---	---

	Lokal kompensation via midler for VE anlæg Når nu et lokalområde “tager en for fællesskabet” og lægger områder til de fælles anlæg der er nødvendige, så må det være en forudsætning at de midler der indbetales til “Grøn Pulje” i forbindelse med VE anlæg øremærkes benhårdt til projekter i de lokalområder der lægger jord til. Ydermere foreslås det at styrke det lokale demokrati ved at udmøntningen sker via Lokalforum i det enkelte lokalområde, det er typisk Lokalforum der har den bedste og mest uafhængige viden om hvilke projekter der giver mening i de enkelte områder. Det giver også den bedste forankring og accept i lokalområdet at det er tydeligt at man selv får gavn af projektets VE-midler. Sikring af lokalt udbud efter VE- lovens §13 I det tilfælde at der etableres anlæg der opnår ret til pristillæg i henhold til VE-lovens §13, skal det tilsikres fra Holbæk Kommune at der mindst udbydes 20% af det samlede lokale projekt, således at lovens bestemmelser om lokalt medejerskab søges udbygtes maksimalt. I projektfasen bør der ligeledes opfordres til at udbyde en større andel til lokalt medejerskab, såfremt der er lokal interessere for det. Revision af udlægning af primære og sekundære områder Det overordnede kort for primære og sekundære områder er meget omfangsrigt, især hvad angår de sekundære områder. Som det tidligere viste sig i forbindelse med behandlingen af ansøgning om solceller på Eriksholms jorder, så kan der være andre forhold der skal belyses først før det kan afgøres om der kan etableres anlæg, i dette tilfælde kystnærhedszonen og særligt værdifulde kulturlandskaber. Vi kan samtidig være sikre på at de kommende årtiers klimaforandringer sandsynligvis kommer til at påvirke vores lavbundsområder, så disse bør også udtages fra planen, på lige fod med andre områder der er omfattet af andre projekter, eksempelvis Naturpark Åmosen. Det opfordres fra vores side til at alle primære og sekundære områder evalueres i forhold til de kendte af disse forhold, eksempelvis kystnærhedszonen, Åmosen, kulturlandskabet og geografi der gør det umuligt at leve op til retningslinjer om visuel forurening, således at oversigten kan blive mere retvisende i forhold til områder hvor det rent faktisk vil være muligt at etablere solenergianlæg. Derved får både naboer og udviklere en realistisk målestok for hvorvidt et areal kan komme i spil. Det bemærkes i den sammenhæng, at arealet af primære og sekundære positivområder er så stort, at det må være muligt inden for Holbæk Kommune at finde egnede arealer uden at der skal gås på kompromis med retningslinjerne Påvirkning af igangværende projekter	negativområde og måskeområder. Kystnærhedszonen, bevaringsværdige landskaber og lavbundsarealer der kan genoprettes er en del af negativområderne. Når retningslinjerne er endeligt vedtaget, vil de gælde for alle ansøgninger om lokalplanlægning for solcelleanlæg større en 1 ha. i landzone, som behandles efter retningslinjernes endelige vedtagelse.
--	---	---

		Det må forventes at denne proces omkring retningslinjer for solenergianlæg og nyt kommuneplantillæg, har opsættende virkning for igangværende projekter der ikke er endeligt godkendt endnu, således at disse projekter bliver underlagt de retningslinjer der bliver vedtaget. Det skal ikke være muligt for projekter at undgå den fuld rækkevidde af retningslinjerne ved at skynde sig at få dem vedtaget inden retningslinjerne træder i kraft. Ved netop at have opsættende virkning undgås problemet med potentiel "lovgivning" med tilbagevirkende kraft.	
11	Charlotte Willemoes Gustafsson	I forbindelse med jeres fordebat: Forslag til Kommuneplantillæg vedrørende retningslinjer for solenergianlæg i Holbæk Kommune / https://planer.holbaek.dk/annonceringer/plan/fordebat-forslag-til-kommuneplantillaeg-vedroerende-retningslinjer-for-solenergianlaeg-i-holbaek-kommune/ Er vi flere der har læst det igennem og gerne vil komme med følgende kommentarer/input. Da vi er stærkt bekymret for vores hjem, efterfølgende salgsbarhed og ikke mindst værditab, derfor er der flere forhold som kommunen skal tage seriøst, for at hjælpe stemmeberettiget borger i kommunen, med at ikke miste deres ejendomme. Derfor BØR der være en væsentligt minimumskrav som skal overholdes til beboelse. Denne bør være minimum 150-200 meter. Man bør sikre grønne områder i kommunen, ved at kombinere skovrejsning med solcellerne. Dette kan bl.a. gøres ved at kræve brede beplantningsbælter, som skal være stedsegrønne, således det sikre boligmasserne og bidrager til grønne områder. Beplantningsbælter kan kombineres med afstandskravene og derfor være minimum 25 meter bredt mod fast ejendom og offentlig og private vejmasser Dyrelivet sikres ved at evt. hegn skal hæves så smådyr har fri passage Derudover skal borgers hjem sikres ved at have en MAX total højde på solcellerne på 3,0 meter. Derudover så er det MEGET vigtigt at kommunen sikre synligheden mindskes og det kan kun sikres ved at der ikke på Niveau spring på jordarealerne som cellerne sættes på. Jorden skal være flade lige stykker som er i samme kote, således cellerne ikke vælter rundt i hinanden når de er sat op. Dette ville ske såfremt der er kuperet terræn med kote spring og derfor må kommune også sikre at dette overholdes. Dette er KUN i kommunens egen interesse at det holdes på pæne flade stykker, for at sikre udtryk, boligmasser og udsyn til cellerne. En anden ting som kunne være en ændring i forhold til andre kommuners holdning, kunne være at sikre stier gennem området til brug for borgerne, således at borger får en naturligt forhold til at begå sig i områderne og derved mere kan acceptere cellerne - Det er jeres magt at kunne stille sådanne krav til en solcelle park i Holbæk Kommune.	Værdispild. Afstand til boliger. Skovrejsningsområderne udpeget i Kommuneplan 2021 er ikke en del af negativområderne og retningslinjerne forhindrer således ikke denne model, men det vil komme an på en konkret vurdering af en ansøgning fra grundejer eller udvikler om denne type at solcelleanlæg kan etableres. Beplantningsbælter. Vildt hegn. Højde på solpaneler og transformerstationer. Terræn. Stiforbindelser.

		Vi håber at i vil tage vores påpegninger seriøse med i retningslinjerne for at sikre borger og solceller kan være i samme område mere harmonisk fremadrettet. Vi står selvfølgelig klar til yderligere uddybelse såfremt der skulle være behov for dette.	
12	Henrik Alberg	Jeg har læst jeres forslag til retningslinjer. Jeg kører dagligt forbi solanlægget i Svinninge og syntes det ligger i pæn afstand fra hovedvejen, men alt for tæt på beboerne på vejen Maglebjerg. Jeg vil forslå at der holdes en respektafstand generelt til boliger på minimum 250 meter. Derudover mener jeg solanlæg på kuperet arealer helt skal undgås, dels da de er svære af skjule og skæmmer voldsomt i naturen. Svinninge syntes at overholde dette men beplantningsbæltet er alt for smalt især mod naboerne, så det bør minimum være dobbelt så bredt og indeholde meget stedsegrønt som grantræer osv. så man ikke kan se igennem efter løvfald. På denne måde har det ingen betydning om de reflekteres eller ej, da ingen kan se dem. Pengene til den grønne pulje bør gå til naturtiltag helt lokalt omkring anlæggende som f.eks. rekreative stier og plantning af større træer	Afstand til boliger. Terræn. Beplantningsbælter. VE-lov grøn pulje.
13	June Andersen	Jeg tillader mig hermed at komme med følgende forslag til retningslinjer. I retningslinjerne bruger i flere steder ord som "der kan stilles krav" dette bør være mere specifikt. Man kan bør ændre til, at der står "der SKAL stilles krav" etc. Hvem skal tolke på "bør", hvilken betydning har det? • Hensyn til naboejendomme: De fleste solcelleanlæg er op til 4,7 meter høje (her bør man indstille til lavere solceller). Forstil jer at være omringet at 4,7 meter høje solceller, så er 100 meter på ingen måde nok. Hertil kommer beplantningsbælte, som i et åbent landskab vil ændre dette markant. Det vil føles som en hule. Mit forslag vil være, at denne grænse ændres til minimum 300 meter. Jeg vil her anbefale, at man kigger på solcelleanlægget Lærkenborg i Kalundborg. Dette anlæg er lagt på en "plan" mark dvs. et ikke kuperet terræn med 350 meter til nærmeste nabo. Arealet har desuden en firkantet form og fremstår derfor symmetrisk og velplaceret i landskabet. Uden gener til naboer eller andet. • Beplantningsbælte: Omkring beplantningsbælter så skal der, stilles specifikke krav til disse vedr. sammensætning, størrelse, etablering og vedligehold. Bælterne skal bl.a. indeholde stedsegrønt og nåletræer, så solcellerne også dækkes i vinterperioden. • Hensyn til landskab:	Indledende høring. Højde på solpaneler og transformerstationer. Afstand til naboer Terræn. Beplantningsbælter. Placering i forhold til by og land. Negativområder.

		Jeg vil igen her påpege, at solcelleanlæg i videst mulig udstrækning, bør placeres hvor det ikke skæmme naboer eller naturskønne omgivelser. Placering i og omkring motorvejsstrækninger hvor der ingen boliger er. Industriområder hvor man ikke generer hverken natur eller naboer. Man bør desuden altid tilstræbe ikke at bygge i kuperet terræn, da dette vil medføre et usymmetrisk uskønt anlæg, som vil skæmme vores smukke natur. Man bør bygge som Lærkenborg i Kalundborg hvor anlægget ligger i en samlet firkant og ikke springer fra høje til venstre af årsager, som kunne være gasledninger (her må der ikke bygges), fredet områder, gravhøje, gasledninger m.m. At man altid tilsigter at blende ind i landskabet, så vores smukke natur ikke ødelægges, og dem som skal se på det også syntes, at det er en god løsning.	
14	Søren Hougaard Andersen	Generelt bliver der i retningslinjerne flere steder brugt ord som "der kan stilles krav" dette bør ændres til at være mere specifikt evt. ændres til "der SKAL stilles krav" etc. Kommunen bør være mere specifik og deltagende i placering af solcelleanlæg, således at det ikke bliver styret af ejerne af arealet samt de firmaer der udvikler solenergianlæg. Dette kan gøres vej at udpege et mindre antal prioritets arealer end det der foreligger i retningslinjerne. Endvidere skal det tilstræbes at anlæggene ligger så tæt på tilslutningsanlæg (transformerstationer, etc.) som muligt. Hensyn til naboejendomme 100 m til nærmeste bolig er ikke nok idet solceller op til >4 meters højde samt beplantningsbælte der vil vokse endnu højere vil ændre "udsynet" over et åbent landskab dramatisk. Det foreslås at denne grænse ændres til >300m. Med hensyn til beplantningsbælter skal der her stilles specifikke krav til disse vedr. sammensætning, etablering og vedligehold. Bælterne skal bl.a. indeholde stedsegrønt og nåletræer således at disse og dækker om vinteren når bladende er visnet. Ved etablering skal der plantes en række af hurtigt voksende planter yderst som senere kan/skal fjernes når det permanent bælte er vokset højt nok. Desuden skal disse bælter vedligeholdes i højden således at det ikke ender med beplantningsbælter vokser sig højere end solcellerne og dette faktisk ender med at blive en større gene end selve solcellerne. Hensyn til landskab	Indledende høring. Det vurderes ikke som hensigtsmæssigt med et mindre antal konkrete udpegninger til placering af solcelleanlæg. Dels fordi behovet for el til elektrificeringen af samfundet er stort, dels fordi Holbæk Kommune har ambitiøse klimamål og derfor gerne vil realisere projekter, og dels fordi det vil gøre jorden dyre og dermed mindre sandsynligt at der ikke etableres solcelleanlæg. Det vil være Økonomiudvalget som træffer den endelige beslutning om hvilke ansøgninger om

		Kommunen SKAL prioritere/udpege flade vandrette prioritets områder, hvor der er en minimal kvote ændring. Således at beplantningsbælter faktisk dækker for hele anlægget og ikke kun for de nærmeste rækker af solceller. Specielt skal der ikke opsættes anlæg på arealer, hvor landskabet inden for projektområdet ændrer sig højdemæssigt i bølger. Man vil dog med fordel kunne bruge arealer der fx er skrående ned mod en motorvej, industri anlæg etc. hvor der ikke er naboer. Hvis kloget placeret kan dette endda have nogle fordele vedr. andre gener. Krav til det konkrete anlæg Der er i Danmark eksempler på anlæg med solcelleanlæg med en byggehøjde på mellem 4-5m, hvilket kun bør kunne lade sig gøre, hvis der stilles endnu skrappe krav til afstande, udførsel, beplantningsbælter etc. Holbæk Kommune bør overveje om man overhovedet vil have denne type anlæg, men i stedet prioriterer eller kun godkende anlæg med en byggehøjde på 2-3 meter.	planlægning for solcelleanlæg som skal imødekommes og hvilke der skal gives afslag. For at udnytte kapaciteten i det eksisterende elnet opfordres til at solcelleanlæg etableres i nærheden af vindmøller. Tilslutningsredegørelse i forbindelse med ansøgning. Afstand til boliger. Højde på solpaneler og transformerstationer. Beplantningsbælter. Terræn.
15	Laila Simonsen	Jeg har set flere solcelleanlæg. Kæmpestore solcelleanlæg tæt på beboelse. Her er der helt klart hverken tænkt på natur, naboer, beplantningsbælte eller andet. Holbæk kommune bør tænke over hvilken kommune de ønsker at være, tænke på naturen og deres borgere. Mit forslag er: Længere afstand til evt. naboer ca. 300 meter, så der ingen gener er for evt. naboer og de ikke tvinges til at se direkte ind i et solcelleanlæg.	Holbæk Kommune har flere ambitiøse klimamål som bl.a. er fastlagt i den strategiske energiplan. Etablering af solcelleanlæg er en vigtig del af målsætningen om CO2 reduktion og etablering af grøn energiproduktion.

		Bør placeres langs motorveje, industrikvarterer eller ubeboet områder så vidt muligt. Hensynet er til naboerne, ikke til dem som ønsker salg/gevinst for enhver pris. Altid bygges i lige/plant områder i ensartede klumper, så anlægget fremstår lige og pænt, så det ikke skæmmer området. Flere steder har man bygget på marker hvor højde forskellen er op til 5-7 meter. Her hopper og danser anlægget og fremstår sjusket. Man bør ikke vælge anlæg, der er højere end max 3 meter, flere anlæg er mellem 4 og 5 meter høje, dette er meget svært at skjule selv med beplantningsbælter.	Derudover vil etablering af solcelleanlæg på marker være med til at forbedre biodiversiteten da beplantningsbælterne vil være levested og give mulighed for spredning af, planter, mindre dyr og fugle. Afstand til naboer. Placering i forhold til by og land. Formålet med retningslinjerne. Terræn. Højde på solpaneler og transformerstationer.
16	Jesper Drustru, Sidse Ørndrup, Charlotte og Casper Willemoes Gustafsson, Danny og Kathrine Nordentoft, Susan	Bemærkninger i forhold til regulering af større solcelleanlæg i Holbæk Kommune I forbindelse med udarbejdelsen af kommuneplantillægget vedrørende retningslinjer for solenergianlæg i Holbæk Kommune, har kommunen inviteret til at indsende bemærkninger/forslag til tillægget. På vegne af en række beboere på Vallestrupvejen ved Vipperød/Holbæk, fremsendes hermed bemærkninger til det foreliggende oplæg til retningslinjer. De fremtidige retningslinjer bør sigte på at beskytte naturen og naboer til kommende solcelleparker, frem for at give nem adgang til at etablere sådanne parker. En solcellepark er en væsentlig og meget indgribende ændring af forholdene i et lokalområde. Ændringer, som naboerne skal leve med i mange år fremover, med potentiel værdiforringelse af boliger og forringelse af natur og herlighedsværdi i området.	Formålet med retningslinjerne. Værdispild. Afstand fra anlæg til bolig. Elektrificeringen af samfundet. Terræn.

Sejberg og Jesper, Michael og Elin Bjørn Larsen, Niels Evald Nielsen, Martin Iver Pedersen og Henrik Egerup.	Kommunen opfordres derfor til at fastsætte forpligtende, restriktive og frem for alt entydige retningslinjer, frem for retningslinjer beskrevet i uforpligtende vendinger og overordnede rammemål. Herunder er oplistet en række områder/forhold, der efter vores mening bør indtænkes i de kommende retningslinjer:’ Restriktive afstandskrav Afstandskrav som nævnt i indledningen bør være restriktive og have til formål at beskytte fremtidige naboer. Afstand fra anlæg til bolig bør være minimum 200 meter, mens afstand fra skel til anlæg bør være minimum 100 m. Fravigelse af sådanne krav bør kun kunne ske, såfremt der foreligger en frivillig aftale om compensation eller ekspropriation mellem nabo og solcelleparken. Kravet om afstandskrav til skel begrundes med at en ejendoms værdi ikke alene bestemmes af, hvad man kan se fra stuevinduet, men må bero på den værdiforringelse, som en ejendom påføres i en helhedsbetragtning ved etablering af en solcellepark. Krav til minimering af anlæggets synlighed Det foreslås at sætte en øvre grænse for et anlægs størrelse på 50 ha. Store anlæg er muligvis mere driftseffektive, men er alene grundet størrelse ekstremt skæmmende for det omliggende landskab. Denne øvre grænse bør kun kunne afviges, såfremt det skønnes at et anlæg kan placeres, uden at skæmme det omliggende landskab. Dette kunne eksempelvis være en placering på helt flad mark, med god mulighed for at etablere randbeplantning. Det bør i den forbindelse indskrives i retningslinjerne at solcelleparker ikke bør etableres i kuperet terræn, men alene placeres, hvor indsynet til parken effektivt kan begrænses. Der bør etableres minimumskrav til randbeplantning omkring solcelleparker. Randbeplantningen bør minimum have en brede på 25 meter mod vej og fast ejendom. Beplantningen skal være af varierende højde og indeholde stedsegrønne planter/træer, således at anlægget også i vinterhalvåret er skærmet mod indblik. Afsluttende bør der fastsættes en maksimal højde på anlægget på 3 meter. Naturinteresser skal have fortrinsret Såfremt der er naturinteresser i området, hvor der påtænkes at placere en solcellepark, bør sådanne interesser have fortrinsret, enten således at anlæggets placering flyttes eller omfanget begrænset således at de pågældende Naturinteresser varetages. Som udgangspunkt bør det derfor ikke være muligt at placere anlæg i vigtige habitater, områder med grønne korridorer/beskyttet natur, samt områder udpeget til skovrejsning/natur.	Beplantningsbælter. Højde på solpaneler og transformerstationer. Retningslinjerne kan ikke tilsidesætte anden lovgivning, så som f.eks. naturbeskyttelsesloven. Beskyttede naturtyper (§ 3 natur) er en del af negativområderne og skal bevares.
---	--	---

		Vi håber naturligvis at ovenstående indtænkes i de kommende retningslinjer, og vil naturligvis følge den kommende debat om retningslinjerne nøje.	
17	Jonas Haaber	Dejligt at se der endelig er en kommune der udarbejder regelsæt for solcelleparker. Solceller kan være en gevinst, hvis der skabes liv - og ikke sorte glasørkener. Husk at medtage solcelleparkerne ikke må være synlige for nogen, herunder naboer, fra stier, fra mindre veje, da de skal stå der i mange år. Vi skal kunne gå tur i naturen uden af føle vi går i et industrikvarter. Solceller skal derfor gemmes bag beplantningsbælter der er brede nok til at man ikke ser dem. Beplantning giver tillige nyt liv til smådyr, insekter og planter. Jeg kan forstå på et Facebook opslag, at det er vigtigt at solcellerne ligger på niveau & på flade arealer så der ikke er højdeforskelle. Dette kan jeg kun bakke op om, da disse vil være meget lettere at skjule da beplantningen så kan have samme højde hele vejen rundt om solcelleparken. Mindste afstand til huse bør være 300 meter, 25 meter til veje. Solcellerne må ikke kunne reflektere og blænde gående, cyklister og ej heller bilister til far efor trafiksikkerheden. Beplantningsbæltet bør være af en type, så det er med til at passe på vilde dyr og nogle der forbedrer biodiversiteten og arealet bør kunne benyttes af befolkningen, f.eks. til fri afbenyttelse af frugt- buske og træer.	Beplantningsbælter. Terræn. Afstand til boliger. Prioritering af ansøgninger og merværdi.
18	Annelise Hansen	Bemærkninger til Forslag til retningslinjer for solenergianlæg. Det fremgår af Kommunens side til fordebat at der er udpeget interesseområder for primære og sekundære områder. Disse er vist på kort, men desværre at det svært, næsten umuligt at se de udpeget områder. Derudover er der ingen forklaring på hvordan er disse områder udpeget efter hvilken kriterier, kun ”med udgangspunkt i planlægningen samt hensyn til kommunens øvrige udpegninger? Det er synd når Holbæk kommune beder om borgernes bemærkninger som fordebat, (hvilket i øvrigt er et meget positivt tiltag) at kommune ikke fremkommer med denne oplysning. Det fremgår af forslaget at anlæg som ”udgangspunkt skal afskærme solcelleanlæg så anlæggende ikke er synlige fra omgivelserne”. Det skal ændres til ”Der skal sikres afskærmning til hver enkelt bolig, sti, vej mv., således at solcelleanlæg ikke er synligt. Afskærmning skal ske ved beplantningsbælte på minimum 10 meter med blandet beplantning med løvbuske og stedsegrønt med individuelle højder der afskærmer.”	Indledende høring. Terræn. Afstand til boliger. Beplantningsbælter.

		Dette lettes betydeligt ved at vælge minimale niveauforskelle i terrænet. Det forslås en mindsteafstand på minimum 350 meter fra den enkelt boligs opholdsarealer. Afstanden virker måske lidt overdrevet, men med 350 meter til niveaufrit terræn, kan solcelleanlægget faktisk ikke ses. Ej heller ved 4 meter høje paneler. Ud fra dette har selve retningen på solcellerne i forhold til ret vinkel til vej osv. ingen særlig betydning. Planter skal have en start størrelse på 80-100 cm. med krav om løbende vedligeholdelse og være plantet inden opstilling af solpanelerne. Hvis opstiller ønsker hegn, skal hegnes hæves så dyr kan komme under og ind i området, som ikke skal afgræsses, så naturen styrkes. Opstiller skal dog have lov til at køre i området samt fjerne evt. selvsået buske/ træer mellem solcellerne. Håber ovennævnte bemærkninger kommer i betragtning.	
19	Rune Z. H. Andersen	Jeg tillader mig at komme med følgende forslag til fremtidige retningslinjer. Placering og planlægning af solcelleanlæg bør være kommunens højeste prioritet. Dette bør ikke være styret af lodsejer, som ønsker en hurtig gevinst på bekostning af diverse kommende naboer til solcelleanlæg ej heller af de diverse udbydere af solcelleanlæg. Det bør være kommunen, som på forkant har defineret hvilke arealer, der findes egnet til placering af solcelleanlæg. Der bør overvejes flere ting før man vælger at placere et solcelleanlæg. Hensyn til naboejendomme Jeg mener som udgangspunkt, at man i videst muligt omfang skal placere solcelleanlæg i nabofattige områder. Her tænker jeg i industrikvarterer, nær motorvej etc. Er der naboer bør der mindst være 250-300 meter til nærmeste bolig. Det er ikke muligt at bo 100 meter fra solceller, der er op til 4-5 meter høje. Det vil ødelægge ethvert udsyn over et ellers åbent og smukt naturlandskab. Beplantningsbælte Faste regler om beplantningsbæltets størrelse/bredde hvad de skal indeholde af træer således at solcellerne også dækkes om vinteren. Det skal desuden aftales hvem som vedligeholder disse beplantningsbælter, således at beplantningsbæltet ikke i fremtiden bliver det som skæmmer naturen grundet størrelse.	Det vurderes ikke som hensigtsmæssigt med et mindre antal konkrete udpegninger til placering af solcelleanlæg. Dels fordi behovet for el til elektrificeringen af samfundet er stort, dels fordi Holbæk Kommune har ambitiøse klimamål og derfor gerne vil realisere projekter, og dels fordi det vil gøre jorden dyre og dermed mindre sandsynligt at der ikke etableres solcelleanlæg. Det vil være Økonomiudvalget som træffer den endelige beslutning om hvilke ansøgninger om

		Hensyn til landskab Kommunen bør i udvælgelsesfasen af områder lægge sig fast på, at man ikke bygger solcelleparker i kuperet terræn og at området skal være defineret i lige, firkantet flader, så anlægget kommer til at fremstå strømlinet efter opførelse og hermed ikke skæmmer i naturen. Der er opført flere solcelleanlæg, som ikke er strømlinet og ligner noget der aldrig skulle have være bygget grundet store højde forskelle. Krav til det konkrete anlæg Der er forskellige anlæg. Der er mange eksempler på anlæg der har en højde på mellem 4 og 5 meter. Jeg mener Holbæk kommune bør overveje kraftigt om man overhovedet ønsker at godkende anlæg i denne højde eller om man principielt kun godkender byggehøjde omkring 2-3 meter. Dette simpelthen af hensyn til vores natur og kommende naboer. Ingen ønsker at bo i midten af en solcellepark på 4-5 meter i højden. Jeg mener desuden, at man i kommunen bør besøge forskellige allerede opførte solcelleanlæg. Lære af de andres fejl og succeser. Jeg vil foreslå Svinninge, jeg ved at der her er store frustrationer. Derudover vil jeg anbefale at man kigger på Lerchenborg i Kalundborg. Et flot strømlinet anlæg, der lagt på relativt fladt område og fremstår ikke skæmmende.	planlægning for solcelleanlæg som skal imødekommes og hvilke der skal gives afslag. Afstand til boliger. Højde på solpaneler og transformerstationer. Bepplantningsbælter. Terræn. De nye retningslinjer fastlægger, at ingen bolig eller landsby omkranses af solcelleanlæg. I forbindelse med udarbejdelsen af retningslinjerne er der, udover fortaget en indledende offentlig høring, ligeledes undersøgt hvordan andre kommuner regulerer etablering af større solcelleanlæg i landzone. I forbindelse med hver ansøgning skal der tages konkret stilling til om ansøgningen overholder retningslinjerne. Såfremt dette ikke vurderes muligt,
--	--	--	---

			må ansøger forvente, at der gives et afslag på ansøgningen. Det vil være Økonomiudvalget som træffer den endelige beslutning om hvilke ansøgninger om planlægning for solcelleanlæg som skal imødekommes og hvilke der skal gives afslag.
20	Henrik Hansen	Med en sol der skinner i 6,5 milliarder år endnu, virker det helt naturligt at benyttes solen til energi og i takt med en vedtaget VR-lov, modtager kommunerne rundt omkring i landet en del ansøgninger om opsætning af solenergianlæg. Årsagen skyldtes et særdeles godt økonomisk afkast for både lodsejer og opstiller. Der er ingen tvivl om at et stort flertal i befolkningen bakker op omkring vedvarende energi. Men hvorfor kommer der så mange indsigelser når opstillere søger om opsætning af solenergianlæg? Udover spørgsmål om refleksion, støj og trafik på serviceveje mv. som egentligt let kan besvares tilfredsstillende, bunder hele nøgleordet i: Udsigten Der er således ganske få ulemper ved solenergianlæg. Ved gennemlæsning af indsigelser fra andre kommuner, omhandler mange indsigelser omkring udsigten. Det er tydeligt at det ikke kun er udsigten fra stue eller køkkenvinduet, men også udsigten fra vejen, indkørslen og boligens udendørs opholdsarealer. Desværre er der ikke mange regler på området og hver kommune skal selv "opfinde" sine egne regler. Politikerne i Holbæk skal på banen og gå forrest med et seriøst regelsæt der viser, at det kan lade sig gøre at forene både lodsejer, opstiller, investorer, boligejer og naturen selvfølgelig.	Formålet med retningslinjerne. VE-lov grøn pulje. Afstand til boliger. Retningslinjerne fastlægger at ingen bolig eller landsby må blive omkranset af anlæg. Tilslutningsredegørelse i forbindelse med ansøgninger. Prioritering af ansøgninger og merværdi. Terræn. Visualiseringer.

	En jordbaseret solenergianlæg skal producere strøm i 20-30 år. Arealerne er således ”beslaglagt” i minimum samme tidsrum. Man kan ikke bare pakke det samme og flytte det. Det er derfor ret vigtigt at beslutningen baseres på den korrekte viden og med stor omhu. Nedenstående input bør benyttes til udarbejdelse af regelsættet. Lidt omkring økonomien Vi er så heldige at der er gode penge i solenergianlæg, hvorfor investorerne strømmer til. Uheldigvis risikeres det at lodsejeren på grund af den høje jordpris, lader sig friste til at glemme naboer, natur og andet, for at presse udnyttelsesgraden for større afkast. Som udgangspunkt betaler energiselskabet 100% mere for landbrugsjorden end markedsprisen. Den gode økonomi bør benyttes til at fuldføre harmonien mellem naturen, naboer og investorerne, dog ikke så kraftigt at investorernes afkast forsvinder, da solenergianlæggende i givet fald ikke vil blive etableret. VE-loven giver adgang til at naboer kan opnå kompensation. Naboer inden for 200 meter til Solenergianlæg kan opnå kompensation med en særligt ret. Er boligejeren nemlig ikke tilfreds med kompensationen, kan boligejeren forlange at Opstiller køber ejendommen til den værdi taksationsmyndigheden har sat. For at det ikke bare skal blive en kalkule i opstillers regnestykke mht. at købe de pågældende ejendomme eller blot rykke grænsen til f.eks. 201 meter, skal der arbejdes meget med retningslinjerne. Arealer, synlighed og samhørighed Der er mange interesser at varetage. Som udgangspunkt kan man ikke få tilladelse til opførelse af nye bolig i landzonen. Intentionerne med planloven er, at det åbne land skal friholdes for ny bebyggelse for at bevare det åbne land. Derfor skal det i beslutningen om areal til solenergianlæg medtages, at de ejendomme i det åbne land bør beskyttes, idet der kun bliver færre ejendommen. • Arealet skal vælges ud fra absolut mindst antal naboer. (én nabo er én for meget) Antallet af indsigelser vil desuden reduceres. Solenergianlæg bør placeres tæt på elnettets modtagerstationer, så energitab minimeres mest muligt, men modsat skal det ikke overskygge naboer og natur skal beskyttes.	Beplantningsbælter. Hvis det er muligt, skal solenergianlæg placeres op ad eksisterende levende hegn, så disse fra start kan virke afskærmende. Såfremt bibeholdelse af eksisterende beplantning, såsom læhegn og andre mindre bevoksninger (mergelgrave, vildtremitter og lign.) vurderes, at have en væsentlig positiv effekt på anlæggets indpasning i landskabet, skal disse søges bevaret i projektet og beskyttes med lokalplanen. Eksisterende beplantning har en stor værdi for biodiversiteten og bidrager til at det tekniske anlæg integreres i det eksisterende landskab, og underordner sig dette. Stiforbindelser. Højde på solpaneler og transformerstationer. Ofte bliver arealerne imellem solcellepanelerne afgræsset af får således at
--	--	--

Solenergianlæg bedste placering må være langs motorveje, større hovedveje og jernbaner. Især hvis det er muligt at benyttes solenergianlægget som en slags støjskærm.

Arealerne der skal vælges, skal desuden være niveaufri uden spring i koterne da det gør muligt at gemme solenergianlæggende. Kalundborg kommune, Lerchenborg slot har faktisk formået at anlægge det næsten perfekte solenergianlæg som er hver at se på og bruge til stor inspiration.

Foto: Solenergianlægget ved Lerchenborg set oppe fra.

Det valgte areal er næsten niveaufrit.

beplantningen ikke kommer til at skygge for solcellerne, men det er forskelligt fra opstiller til opstiller om beplantningen bliver holdt nede mekanisk eller ved afgræsning af dyr. Dette kan ikke umiddelbart reguleres med hjemmel i planloven.

Arealet er desuden omkranset af delvis bevoksning.

Foto: Solenergianlægget ved Lerchenborg set fra nabo.

Idet lodsejer har valgt en afstand på ca. 350 meter fra anlægget til beboelse, kan solpanelerne næsten ikke ses.
(bagerst i baggrunden)

Modsat har solenergianlægget i Svinninge alt for kort afstand mellem beboelse og solenergianlæg.

Projektet kunne fordel for naboer, flyttes mod hovedvejen i stedet.

Foto: Solenergianlæg, Svinninge

- Afstanden er således meget vigtig, hvorfor 350 meter anbefales som perfekt afstand.

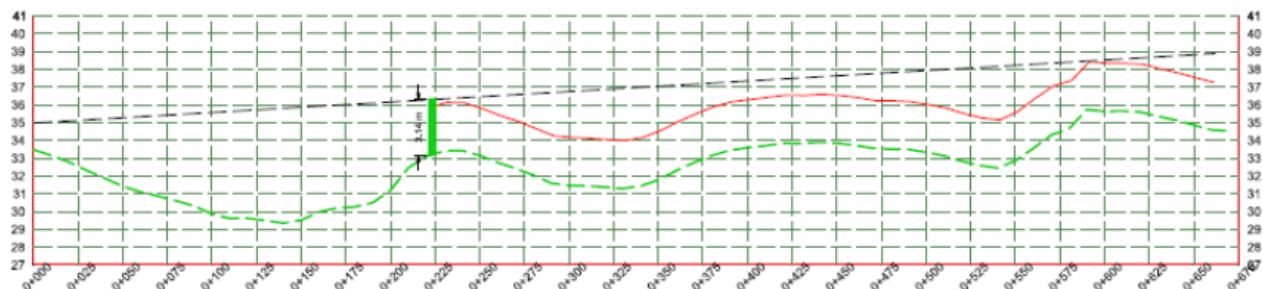
Terræn og koter

Omkring det niveaufri terræn giver det flere fordele, dels passer solpaneler i forskellige højder ikke ind i det naturlige billede. Eksempelvis varigere solenergianlæggets terræn ved motorvej inden Rønnede omkring 1 meter. Ikke lige frem det perfekte billede i naturen.

Noget andet er jo større spring der er i koterne, jo sværere bliver det at afskærme anlæggende.

Nedenstående eksempel viser synsvinkeldiagram fra venstre mod højre. Idet koten varigere fra 35 til 39 giver det store krav til beplantningens højde og afstand.

Visualisering

Der bør udarbejdes visualisering af anlægge fra flere vinkler. Der hvor der er naboer til et kommende anlæg, bør ejendommen tillige kunne vælge vinklerne. Derudover bør ovennævnte synsvinkel skema udarbejdes.

- Opstiller skal udarbejde foto visualiseringer, bl.a. valgt af naboer. Både sommer og vinterbillede. Derudover skal opstiller udarbejde synsvinkeldiagram så højde på beplantning dokumenteres.

Beplantningsbælter

Energiselskaberne/ opstiller bruger som regel meget tid på at forklare at der kommer beplantningsbælte rundt om anlægget, typisk 5-6 meters bredde. Dette giver dog kun er omkring tre rækker planter.

Ydermere er det kun blade halvdelen af året, hvilket betyder at beplantning bæltet er så godt som usynligt 6 måneder om året hvor solcellerne vil fremtræde langt mere synligt.

Da det er synligheden af solcellerne der er afgørende for naboer, bør beplantningsbæltet varigere i højden alt efter "udsigten". Det vil sige at der kan vælges arter alt efter synligheden som vokser højere eller lavere. Alternativ er at beplantning beskæres i højden løbende.

Yderligere vil et midlertidigt mindre hegn beskyttet planterne, så dyr ikke spiser top og knobskud og forsinker vokseprocessen betydeligt. Hegnet fjernes igen når beplantningen er vokset op i 1,5 – 2 meter i højden.

Bæltet bør være minimum 10 meter bredt med 40% af egnes arter samt 60% stedsegrønne planter for at dække synligheden af anlæg i vintersæsonen.

Opstiller skal tillige vedligeholde beplantningsbæltet så lang tid anlægget er monteret.

Afstanden mellem planter skal følge alm. standarden.

Omkring de 10 meters bredden på beplantningsbæltet bør det bemærkes at Holbæk kommunes eget beplantningsbælte på Oldvejen i Holbæk er 13,5 meter.

		En anden fordel ud over bæltet skal dække for synligheden af solenergianlægget, er at flere dyr og insekter kan leve jo breder bæltet er og fungere som en slags ”depot i fred” for insekter, fugle mv. Det er således dumt at lade sig friste til mindre da det skal være der i 20-30 år eller for den sags skyld, altid. Områdets eksisterende beplantning bør bevares og skrives ind i lokalplanen. • Beplantningsbæltet skal være minimum 10 meter bredt. • Beplantningsbæltet skal have minimum 60% stedsegrønne planter. • Beplantningsbæltet skal have en raket række som hurtigt kommer op og kan fjernes/ tyndes ud når resten af beplantningen er vokset op. • Opstiller skal vedligeholde beplantningsbæltet. • Beplantning bør hegnes ind med et mindre hegn, så top og knopskyd ikke spises af dyr. • Områdets eksisterende beplantning bør bevares. Højde på anlæg Højde på anlæg på arealer med tæt på samme kote har reelt ikke den store betydning. Men det bør alligevel anbefales at have en max. højde inkl. stativer på 3 meter og 4,5 meter for transformatorstationer, hvis disse dækkes inde i området. Transformatorstationer bør desuden placeres på mindst synligt sted. Hegn Udover tidligere omtalte midlertidige hegn, skal opstille have lov til at hegne området ind. I givet fald skal hegnet hæves så smådyr kan gå ind i området. Sti arealer friarealer Området skal indeholde stisystemer. Stier kan placeres lang beplantningsbæltet så dels så de er med til at øge afstanden til naboer samt dels giver friholder synligheden af solpanelerne, for dem der benytter stierne.	
--	--	--	--

		Der bør udlægges arealer som "Vild med vilde" med tilsæt med flerårige blomster til glæde for bier, insekter, fugle osv. Derudover bør der plantes frugttræer i gruppe. Der kan også etableres shelter, bænke m.v. En del af økonomien kan evt. komme fra beløbet opstiller kommer med efter VE-loven. §3-beskyttet søer/ moser, fortidsminder Søer, moser og fortidsminder skal bevares efter til hver tid lovgivning. Selv området Området mellem solpanelerne bør ikke afgræsses. Opstiller bruger ofte augmentet biodiversitet som reklame parameter. At sætte får ind i området til at afgræsse, betyder jo blot at alt bliver spist. Modsat bør hele området vokse som "vild med vilje" så arealet blomstre med vilde blomster. Opstiller skal selvfølgelig have ret til at køre med servicevogne i området samt fjerne selvsået træer og buske. Faldgrupper Bemærk dog at der ligger en større faldgruppe for naboer såfremt opstiller får godkendt en lokalplan, men får ikke etableret anlægget, f.eks. pga. manglende aftale med selskab eller transmissionsnettet ikke har yderligere kapacitet. For mange opstillere kan således også give et problem. Naboer til godkendte anlæg som ikke etableres kan således ikke få kompensation og vil modsat også have et større problem i at sælge den pågældende ejendom.	
21	Oliver Frisch Rozalski	Kommunen bør vælge efter følgende: • Der må ikke etableres Solcelleparker indenfor kystnærhedszonen. • Må ikke etableres solcelleparker hvor terræn koter springer mere end 1-2 meter. • Der skal opføres en procentdel af projektarealet som frugt og bærlunde (f.eks. min. 3%) • Der skal etableres rekreative stier, måske søer. • Der skal udpeges arealer til øgning af biodiversitet (f.eks. min. 3%)	Kystnærhedszonen er en del af negativområderne. Terræn. Prioritering af ansøgninger og merværdi. Stiforbindelser. Generelt vil solcelleanlæg øge biodiversiteten i

	• Kommunen vælger bedste projekt som er bedst for natur og naboer. • Opstiller skal udarbejde visualisering billeder (retning udpeget sammen naboer) • Afstand til beboelsesejendomme. Benyt samme 200 meter som VR-loven vedr. kompensation. • Beplantningsbælte på min 10 meter bredt og tilpasset højden for synlighed. • Beplantningsbælte skal være af forskellige arter løv, dog en del stedsegrønt. • Solpaneler må ikke reflektere. • Lokalområdet skal have pengene som opstiller kommer ned (f.eks. legeplads ved området) • Højde 2-4 meter høje, Transformatorstationer 2-4 meter høje. Blot de dækkes af beplantning. • Et evt. hegn hæves så dyr kan passere. • Mellem solcellepanelrækkerne bør beplantning ikke afgræsses. Blot stå naturligt.	forhold til den nuværende anvendelse som landbrugsjord, mark. Delvis via beplantningsbælter og delvis via marker som ikke bliver sprøjtet eller dyrket, men afgræsses. Visualiseringer. Afstand til boliger. Beplantningsbælter Solcellers synlighed. VE-lov grøn pulje. Højde på solpaneler og transformerstationer. Ofte bliver arealerne imellem solcellepanelerne afgræsset af får således at beplantningen ikke kommer til at skygge for solcellerne, men det er forskelligt fra opstiller til opstiller om beplantningen bliver holdt nede mekanisk eller ved afgræsning af dyr. Dette kan ikke umiddelbart reguleres med hjemmel i planloven.
--	---	--

